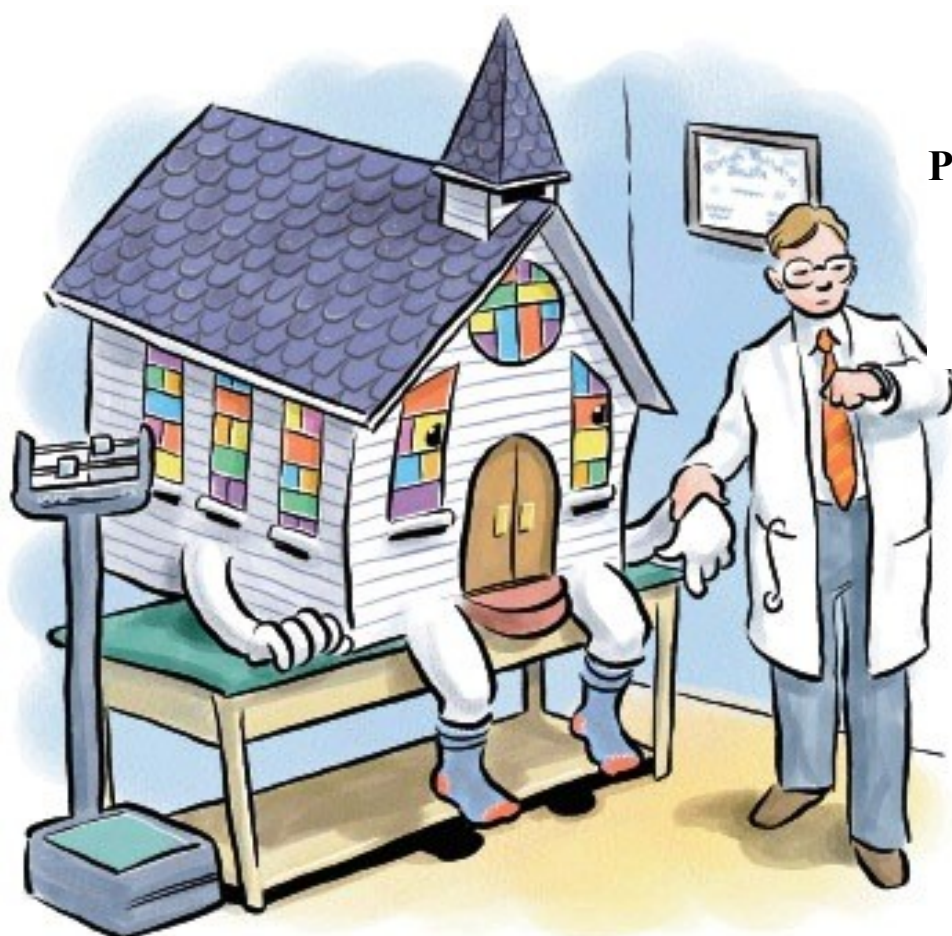

Създаване на здрави адвентни църкви чрез ...

ЕСТЕСТВЕНО

РАЗВИТИЕ

НА ЦЪРКВАТА

Ръсел Бърил

Ръсел Бърил е директор на Института за евангелизиране към Северноамериканската дивизия (в момента секретар на пасторския отдел на Северо-американската дивизия), който се намира в университета „Андрюс“ в Бериен Спрингс, Мичиган. Той преподава в Теологичната семинария на университета „Андрюс“, където е професор и води часове по църковно здраве, църковно развитие и евангелизиране.

Д-р Бърил е пламенен в печеленето на души за Божието царство и вярва, че евангелизирането има много различни форми за изпълнението на тази цел. Той е привлечен от идеите за Естествено развитие на църквата, защото вижда, че те отразяват принципите, които се разкриват в Библията – принципи, които са се използвали и от ранната адвентна църква и които са описани в Духа на пророчеството.

Говорейки за Естествено развитие на църквата, той казва: „Това е най-доброто средство за анализ на църковния растеж, което съм виждал за последните 25 години“. Той твърдо вярва в Естественото развитие на църквата и потенциала, който то има за трансформирането на адвентните църкви, така че те да станат здрави и да израстват така, както Бог предвижда.

Институт по евангелизиране на Северноамериканската дивизия
Теологична семинария на адвентистите от седмия ден
Университет „Андрюс“
Бериен Спрингс, Мичиган, ПК 49104-1880
2003 г.

Създаване на здрави адвентни църкви чрез...

ЕСТЕСТВЕНО РАЗВИТИЕ НА ЦЪРКВАТА

от Ръсел Бърил

Институт по евангелизиране на Северноамериканската дивизия
Теологична семинария на адвентистите от седмия ден
Университет „Андрюс“
Бериен Спрингс, Мичиган, ПК 49104-1880
2003 г.

Институт по евангелизиране на Северноамериканската дивизия (ИЕСАД)
Теологична семинария на адвентистите от седмия ден
Университет „Андрюс“
Бериен Спрингс, Мичиган, ПК 49104-1880
Тел: 269-471-8303
Факс: 269-471-8324
Имейл: info@NADEI.org
<http://www.nadei.org/>

Библейските цитати са взети от New American Standard Bible®, Всички права запазени © 1977, Фондация „Локман“. Използвана с позволение (www.Lockman.org)

Редакция: Деби Евърхарт

Снимка на корицата с любезното съдействие на: Шарън Райнхарт

Дизайн на корицата: Кристъл Хатчър

Отпечатано в САЩ

За България

Превод: Йова Георгиева

Редакция: Емил Гаджалов

Издава: Теологичен колеж "Стефан Константинов"

Молили ли сте се някога за това църквата ви да израства, но въпреки това в нея не се случва нищо? Започвате ли да се чудите дали Бог е чул молитвата ви?

Исус сравнява развитието на Своето царство с развитието на семето и говори конкретно за това, какво се случва, когато семето попадне на необработена почва. Точно както успешното градинарство изисква подготовка и грижа, така и църковното развитие изисква повече от молитва.

В едно скорошно проучване Кристиан Шварц извлече осем отличителни характеристики, които са общи за растящите църкви и създаде въпросник, за да измери колко добре развита е една църква по отношение на всяка една характеристика. В „Създаване на здрави адвентни църкви чрез Естествено развитие на църквата” Ръсел Бърил показва валидността на тези характеристики, както са записани в боговдъхновените страници на Писанието и Духа на пророчеството. Това ще ви помогне да откриете какво е необходимо, за да се създаде здрава атмосфера за църковно развитие. В допълнение, Северноамериканската дивизия чрез Института за евангелизиране и в сътрудничество с Международния институт за Естествено развитие на църквата, е адаптирала проучването, за да го направи полезен и статистически значим инструмент за адвентните църкви.

Тези характеристики не са въображаеми мечти. Те са твърди цели, за които ние всички можем да работим. Също както градинарят, който чрез Божията мъдрост подготвя подходящата среда за една цъфтяща градина, мъдростта на Бог ни води към подготвянето на църковна среда, която ще стимулира растеж.

Ние ли правим градините ни да растат? Ние ли вършим чудото да спасяваме души? Не. Но ние можем да подготвим почвата, за да действа Бог и да направи чудото на растежа.

Да... Молете се! Продължавайте да се молите и отворете себе си за Божието откровение! Търсете отговор на въпроса какво може да се направи, за да стане възможен растежа във вашата църква.

Дон К. Шнайдер, президент
Северно-американска дивизия

Първа глава

ПРИКАЗКА ЗА ДВЕ ЦЪРКВИ

Църквата Саутсайд кипеше от работа. Планираше се голяма поредица от публични евангелизационни срещи и всички църковни членове участваха с цялото си сърце в подготовката на това голямо събитие. На повечето хора, живеещи до църквата, бяха изпратени брошури, членовете бяха поканили своите приятели и съседи. Имаше голямо очакване, че Бог ще доведе много хора до вяра в Христос като резултат от този евангелизационен опит.

Месеците на подготовка и усилена дейност щяха да доведат до многобройно посещение през първата вечер. С настъпването на вечерта очакването беше голямо. Ще откликнат ли хората? Ще достигнат ли до вяра в Христос? Хората започнаха да пристигат в църквата за първото събиране. Залата се пълнеше. Бяха поставени допълнителни столове на пътеките между редовете, за да поемат навалищата. Евангелизаторът развълнувано представи вестта. Хората напуснаха събранието щастливи и развълнувани от това, което са чули.

С течение на дните хората продължаваха да изпълват църквата всяка вечер. Когато към тях бяха отправени покани да вземат решение за Исус, потоци от хора изпълниха пътеките между редовете на църквата. Всяка вечер имаше кръщения. Мощната работа на Духа беше очевидна. В края на поредицата членовете се радваха на богатата жътва, която Бог бе дал. Когато попитаха пастора защо събранията са били толкова успешни, той просто каза, че Бог бе излял Духа Си на църквата.

Църквата Ийтсайд също бе запланивала публична евангелизационна поредица. Пасторът бе работил усилено, за да види, че всичко е в готовност. Той се беше молил усърдно за изливането на Духа върху тези срещи. В почти всеки дом в района бяха изпратени брошури. С настъпването на вечерта неговото очакване беше голямо. Въпреки това, когато времето за първата среща наближи, беше очевидно, че опитността от Саутсайд няма да се повтори в Ийтсайд. Хората откликнаха, но въпреки това църквата бе пълна само наполовина, като посетителите бяха около петдесет процента.

Когато хората си тръгнаха тази вечер, те демонстрираха интерес към вестта, която бяха чули. Но следващия път се върнаха само половината от посетителите. С намаляване броя на посетителите, все по-малко членове започнаха да идват, докато накрая имаше само една шепа жилави души, които по задължение идваха вечер след вечер. Накрая те благодариха на Бог, че две ценни души бяха посветили живота си на Исус, но гледаха с копнеж към Саутсайд и се чудеха защо те не могат да имат същите резултати.

Когато попитаха пастора на Ийтсайд защо срещите не бяха успешни, той бързо напомни на всички, че не е важна бройката, а качеството. Те бяха кръстили само двама, но имаха две качествени души. Но три месеца по-късно двамата нови членове вече не бяха в Ийтсайд. Пасторът изказа мнението си, че Духът изглежда не е толкова активен на територията на Ийтсайд, както в Саутсайд. Макар и да признава, че резултатите са в Божиите ръце, той не могъл да разбере защо Бог благословя Саутсайд повече от Ийтсайд, като се има предвид, че и двете църкви бяха разпратили един и същи брой брошури. Той предполагаше, че хората на територията на Ийтсайд са по-резистентни към Евангелието от тези в Саутсайд.

Сценарият, описан по-горе, се разиграва всяка година в множество адвентни църкви. Изглежда, че някои църкви винаги имат успех при достигането до хората, докато други се препъват в това. Когато църквите провеждат евангелизационни събрания, но не довеждат много хора в църквата, те никога не признават, че събранията са били провал. Те използват аргумента за качество срещу количество, наблюдавайки на факта, че всяка душа е важна и че не трябва да се тревожим за броя.

Друг защитен механизъм, който църковните членове използват, за да оправдаят слабата реакция, е да обвинят Бог. Вероятно Святият Дух не работи толкова добре на територията на Ийстсайд, колкото в Саутсайд. Хората не се интересуват от вестта. Евангелизационните поредици са останка от предишни поколения. Публичната евангелизация вече не действа. Но те не могат да обяснят защо той действа в Саутсайд или в много други адвентни църкви.

Поразително, но във всички анализи защо евангелизацията действа в едно събрание, а в друго – не, никой никога не задава въпроса за здравето на църквата. Възможно ли бе Саутсайд да показва характеристиките на една здрава църква, а на Ийстсайд те да й липсват? Ако е така, не методът – в настоящия случай публичната евангелизация – е донесъл голям успех на Саутсайд и довел до минимален успех Ийстсайд. Успехът в евангелизацията зависи от здравето на църквата. Когато църквите са здрави, те растат от само себе си, независимо от това какъв евангелизационен метод се използва. В една здрава църква ще действа почти всеки метод, докато в нездравата църква изглежда, че никой метод не действа добре. Може би е време да разгледаме здравето на църквата като средство за откриване на това, как църквата ще израсне.

Исус говори надълго и нашироко за растежа на църквата или както Той се изразява – за растежа на Божието царство. Моделът за растеж на Исус не е да се използва правилната методология. Напротив, Исус се фокусира върху природата като пример за това, как да се постигне църковен растеж. Притча след притча описват Божието царство чрез природата. Според Исус Неговата църква не произвежда растеж чрез правилни методологии, а се насочва върху здравите организми, знаейки, че когато организмът е здрав, той автоматично ще расте.

Исус съветва учениците Си да помислят как растат цветята в полето: „Разгледайте полските кремове как растат; не се трудят, нито преждат; но казвам ви, че нито Соломон с всичката си слава не се е обличал като един от тях” (Мат. 6:28-29). Имайте предвид, че ние не трябва да наблюдаваме красотата на цветята, а по-скоро да наблюдаваме как те растат. Исус илюстрира растежа на Божието царство. Това не е произвеждане на растеж, а естествен прираст. При своя растеж полските кремове не работят. Ако са здрави, те ще растат от само себе си. Така, казва Исус, ще бъде и с Неговата църква.

Това е като малкото момче, което искало да порасне голямо и силно като баща си. Всеки ден то отивало на простора и увисвало за малко, разтягайки всичките си мускули. След това се прибирило вкъщи, за да премери дали е пораснало. Смеем се, но това прави църквата понякога. Тя се разпъва и работи упорито, опитвайки се да върви към Божието царство. Въпреки това, ако момчето е здраво, то автоматично ще порасне. Така е и с Божията църква.

Вероятно най-великият пример от Писанието на този принцип за автоматично развитие е в притчата на Исус за семето в Евангелието от Марко 4-та глава:

„И каза: Божието царство е също, както кога човек хвърли семе в земята. И спи и става нощ и ден; а как никне и расте, той не знае. Земята сама по себе си произвежда, първо ствол, после клас, подир това пълно зърно в класа. А когато узрее плодът, на часа изпраща сярпа, защото е настанала жетва” (Марко 4:26-29).

Семена не работят, за да израснат. Земеделецът не прави семето да расте. Всичко, което той може да направи, е да създаде здравословни условия за семето: добра почва, достатъчно вода и среда без плевели. Добавете слънце и семето израства, и дава реколта на земеделеца. Как? Никой не знае. Това се случва от само себе си. Това не е работа на земеделският стопанин, който кара семето да расте, а благословението на Бога върху здравословните условия.

Исус илюстрира как Божието царство расте. Църквата не расте, защото използва правилните методологии. По-скоро, когато тези методологии са смесени с добра почва, вода и слънце, растежът се случва от само себе си. Ако разбираме принципа, Исус говори в тези притчи за автоматичен растеж и тогава причината за успеха и привидната липса на успех

между църквите Саутсайд и Ийтсайд няма нищо общо с използваните методи. Вместо да обвинява лошата почва в света, може би за църквата ще бъде добре да изследва почвата на църквата. Може ли църквата да подобри здравето си и да стане жива, репродуктивна църква на Исус Христос? Ако вярваме на Исус, отговорът е категорично „да“.

Елън Уайт също така подкрепя съюза на човешкото и божественото в работата за спечелване на хората за Исус. Коментирайки Евангелието от Марко 4 гл., тя заявява, че ако ние не се противопоставяме, Бог ще доведе до нарастване:

„Материалният свят е под контрола на Бог. Природата спазва природните закони. Всичко прогласява и върши волята на Твореца. Облакът и слънцето, росата и дъждът, вятърът и бурята – всички те са под Божието ръководство и показват абсолютно покорство на Неговата заповед. В подчинението на Божия закон връхчето на зрънцето избуява през почвата. „Първо ствол, после клас и след това пълно зърно в класа“ (Марк 4:28). Тези неща Господ прави в подходящото време, защото те не се съпротивляват на делото Му”¹.

Какво изумително заключение: ако не се съпротивляваме, Бог ще даде жътвата. Могат ли църквите да премахнат съпротивлението, което затруднява Бог да даде жътвата, която иска? И може ли това съпротивление да бъде под формата на болно здраве, както се казва в коментара на Елън Уайт върху Марко 4 глава? Човек може само да се удивлява какви биха били резултатите, ако премахнем всички нездравословни пречки в църквите си и им позволим да израстват естествено. Може ли това да бъде тайната за нашите църкви?

За да се увеличава Христовата църква, ние трябва да следваме плана на Господаря. Исус заяви, че църквата расте според естествените принципи, затова трябва да изучаваме природата, за да научим как да увеличаваме Христовата църква. Елън Уайт също така говори за този основен принцип:

„При общуването Си с хората, Той изявява същите принципи, които се проявяват в естествения свят. Ползотворните събития в природата не се случват чрез резки, отсечени действия; на хората не е позволено да вземат в своите ръце нейната работа. Бог работи чрез спокойната, умерена дейност на Своите постановени закони. Така е и с духовните неща. Сатана постоянно търси да предизвика ефекти чрез груби и насилствени напъни; но Исус намира достъп до умовете по пътеката на техните най-познати асоциации. Той обезпокоява възможно най-малко установения им начин на мислене чрез резки действия или предписване на правила”².

Адвентистите са големи привърженици на здравето. В началото ние сме акцентирали на здравословния начин на живот като есенцията за това, какво означава да живееш по-дълъг и по-добър живот. Създали сме „осем естествени лекарства” за добро здраве. Тези естествени лекарства са основата на адвентното разбиране за физическото здраве. Може ли да има връзка между осемте естествени лекарства за физическото здраве и църковното здраве? Възможно ли е да има осем естествени характеристики за добро църковно здраве? Неотдавна е проведено проучване откри, че всъщност има осем характеристики на църковното здраве и когато те присъстват в църквите, растежът се случва от само себе си. В следващата глава ще разгледаме това проучване.

¹ Ellen G. White, *Christ's Object Lessons*. /Притчи Христови/. (Washington, DC: Review and Herald Publishing Association, 1941), 81-82.

² Ellen G. White, *Testimonies to Ministers and Gospel Workers*. /Свидетелства към служителите и евангелските работници/. (Mountain View, CA: Pacific Press Publishing Association, 1944), 189-190.

Втора глава

ЕСТЕСТВЕНО РАЗВИТИЕ НА ЦЪРКВАТА

Доброто здраве е задължение за всяка църква, която е сериозна по отношение на изпълнението на Исусовото мисионско поръчение. Принципът, който сме научили от Библията и Елън Уайт, е, че църковният растеж прилича на растежа в природата. В естествения свят откриваме автономен растеж. В природата нещата не *работят*, за да растат; ако са здрави, те израстват автоматично. Следователно, като се стремим да създадем здрави църкви, те ще започнат да растат от само себе си.

Както Библията, така и писанията на Елън Уайт съдържат много качествени характеристики, които трябва да съществуват в църквите. Когато църквите работят за създаването на по-добро качество, растежът ще дойде спонтанно. Въпреки че много от тези характеристики могат да бъдат намерени при проучване на Библията и Елън Уайт, те не са на разположение на едно място, а и църквата няма начин да изчисли колко добре се справя с качеството на тези намерени характеристики.

Имайки предвид всички специфични особености на църквата лутеранският теолог Кристиан Шварц е направил интересно проучване. В книгата си „Естествено развитие на църквата”³ Шварц определя осем качествени характеристики, които съществуват в здравите, растящи църкви. Когато човек разгледа отблизо тези качествени характеристики, става ясно, че те са същите, които се споменават в Библията и в писанията на Елън Уайт. Шварц заявява, че когато тези осем качествени характеристики са налице в църквите, то те растат от само себе си. Ето защо той нарича откритието си *Естествено развитие на църквата*.

Шварц е открил основния принцип, постулиран както от Библията, така и от Елън Уайт: високото качество дава като резултат увеличено количество. За адвентният ум е вълнуващо да види, че едно съвременно проучване напълно обосновава онова, което Библията и Елън Уайт са ни посочили в миналото. Шварц не само открива принципите, но чрез отлично проучване придава стойност на концепцията. Шварц взема принципа и го превръща в ценен инструмент, който съвременната църква да използва и който ще ѝ позволи да расте и да се намира в добро здраве.

Шварц провежда проучването си по всички големи континенти на земята с църкви в повече от 100 страни. Той продължава да събира все повече данни, които допълнително обосновават това, което първоначално е открил. В тази огромна информация от различни деноминации са включени и много адвентни църкви. Тъй като качествените характеристики не включват доктрина, те са универсални характеристики, които трябва да бъдат открити в която и да било църква, вярна на Писанието.

Стойността на проучването на Шварц се разпростира отвъд откритието на осемте качествени характеристики за растеж на църквите. То включва използването на инструмент, чрез който църквата може да измери колко добре се справя по отношение на всяка от качествените характеристики в сравнение с други църкви. Институтът за евангелизиране към Северноамериканската дивизия (ИЕСАД), в сътрудничество с организацията на Шварц, е създал адвентна адаптация на проучването, за да улесни адвентистите да открият качествените характеристики в църквите си.

В проучването средната стойност се определя на 50 точки. С други думи, една средно голяма църква ще има средно 50 точки. Въпреки това, ако църквата се справя по-добре от другите църкви в специфичната качествена характеристика, тя ще има над 50 точки, или под 50 точки, ако не се справя добре. От 2003 г. ИЕСАД събира данни за проучване на Естественото развитие на църквата от над 400 църкви в Северноамериканската дивизия и по този начин е открил характеристиките, в които адвентистите обикновено се представят по-

³ Christian A. Schwarz, *Natural Church Development* (St. Charles, IL.: ChurchSmart Resources, 1996).

добре или по-лошо. Виждали сме църкви, които откриват слабите си страни, работят върху тях, участват отново в проучването и откриват, че са подобрили качеството, което вследствие води до по-добро здраве и по-голям растеж.

Едно от най-впечатляващите открития, които Шварц прави, е, че ако една църква работи върху своя минимум фактор (т.е. характеристиката с най-нисък резултат), се повлияват няколко, ако не и всички характеристики. Било открито, че най-слабата характеристика е най-важната точка, която възпрепятства растежа на една църква. Когато се справи с минимум фактора, църквата постига по-добро здраве и в много случаи започва и да расте. Качеството и количеството са неминуемо свързани.

Шварц отрил, че някои характеристики, като холистични малки групи, имат по-голямо влияние върху растежа, отколкото други. Въпреки това, всичките осем качества са важни. Пренебрегването на едно от тях влияе върху растежа на църквата. Затова за църквата е важно да работи непрестанно за довеждането на всички осем качествени характеристики до едно по-високо ниво.

Качеството е дълбоко всадено в самата душа на адвентизма. От самото начало ние сме се опитвали да правим това, което правим, по възможно най-добрия начин. Качеството е важно, без значение дали в нашия личен духовен живот или в общия живот на църквата.

„По-високо от най-високото нещо, което човешката мисъл може да достигне, е Божият идеал за Неговите деца. Светостта – богоподобие – е целта, която трябва да постигнем. Пред ученика се отваря пътят на постоянния напредък. Той има цел, която да постигне, стандарт, който да достигне, това включва всичко добро, чисто и благородно. Той ще напредва толкова бързо, колкото е възможно, във всяка сфера на истинското познание. Но неговите усилия ще бъдат насочени към цели, които са много по-високи от обикновените себични и преходни интереси, както небето е по-високо от земята”⁴.

В миналото църквите са имали затруднения с това да открият слабите си места. Членовете не са можели заедно да идентифицират проблемните сфери. Дори външни консултанти биха направили различни заключения. Не можело да бъде използван никой конкретен инструмент, който да помогне на църквите да открият къде трябва да се усъвършенстват. Всичко това се променило, когато било открито Естественото развитие на църквата. Сега има инструмент, който измерва качествените характеристики, които се намират както в Библията, така и в писанията на Елън Уайт. Възможно е да поставим добра диагноза, която неминуемо дава като резултат една добра рецепта.

Какви са качествените характеристики, които Кристиан Шварц открива?

1. Упълномощаващо лидерство;
2. Основано на дарбите служене;
3. Пламенна духовност;
4. Ефективни структури;
5. Вдъхновяващо богослужение;
6. Холистични малки групи;
7. Ориентирано към нуждите евангелизиране;
8. Любящи взаимоотношения.

⁴ Ellen G. White, *Education. /Възпитание/*. (Mountain View, CA: Pacific Press Publishing Association, 1952), 18-19 (цит. по ориг.).

В следващите няколко глави ще дефинираме тези характеристики, като разгледаме всяка една с помощта както на Библията, така и на писанията на Елън Уайт. Също така ще открием как адвентните църкви като цяло се представят по отношение на всяка от характеристиките.

Най-важната дума в описанието на качествената характеристика, според Шварц, е прилагателното. Затова не е просто лидерство, а *упълномощаващо* лидерство – не просто духовност, а *пламенна* духовност. Прилагателното е това, което дава качество на характеристиката. Чрез инструмента, който ще ни помогне да измерим качествените характеристики, които откриваме в Библията и в писанията на Елън Уайт, ние можем съзнателно да издигнем църквите си на по-високо качествено ниво, като ги направим по-добри инструменти, които Бог да използва за напредъка на Своето царство.

„За старейшините и помощниците в църквата има широко поле на действие. Те са тези, които трябва да хранят Божието стадо с чист фураж, внимателно пресят от плевата, отровната смесица от грешки. Вие, които имате каквото и да било участие в Божиата църква, уверете се, че действате мъдро при храненето на Божието стадо; защото напредъкът зависи много от качеството на тази храна”⁵.

Трета глава

УПЪЛНОМОЩАВАЩО ЛИДЕРСТВО

Всички организации имат някакъв вид лидерство. Има добросъвестни лидери и корумпирани лидери. Знае се, че дори и в църквите има фалшиви лидери – ужасни вълци, които искат да изтребят Божието стадо (Деян. 20:29). Църквата се нуждае от силно духовно лидерство – лидерство, насочено не в пропагандиране на егото, а в изграждането на Христовото тяло.

Първата качествена характеристика – упълномощаващото лидерство – е подход, който насърчава лидерите да инвестират в другите хора, водейки и подготвяйки ги да разгърнат пълния си потенциал в Христос. Това не е егоистичен стил на лидерство, който експлоатира хората за ползата на някого, а лидерски стил, който иска да доведе силите на другите до зрялост за правилното функциониране на църквата. Това не е диктатура, а упълномощаване на другите.

Вместо да се опитват да извършват сами цялото служение, упълномощаващите лидери дават възможност на другите да разгърнат пълния духовен потенциал, с който Бог ги е дарил. В резултат на това упълномощаващите лидери прекарват времето си, като делегират права на другите хора и ги обучават. Така енергията, която влагат в тях, се умножава многократно.

Ако човек разгледа лидерския стил на адвентните пионери, тази характеристика е очевидна в онези от тях, които са били успешни, например Елън Уайт. Това обаче не е било налице при нейния съпруг Джеймс Уайт, който често се е опитвал да свърши всичко сам. В резултат на това той умрял преждевременно от преумора. Елън постоянно го съветвала да спре да бъде „правещ” лидер и да стане „упълномощаващ” лидер. Макар силната личност на Джеймс да е била нужна в ранното развитие на адвентизма, той би могъл да бъде дори още по-велик лидер, ако беше следвал съвета на съпругата си и бе станал упълномощаващ лидер.

Макар и да не използват съвременна терминология, библейските автори успешно откриват упълномощаващото лидерство като една от качествените характеристики, които трябва да съществуват във всяка църква. „И каквото си чул от мене при много свидетели,

⁵ Ellen G. White, *Manuscript Releases* /Публикувани ръкописи/. Vol. 19 (Washington, DC: E. G. White Estate, 1981), 316 (цит. по ориг.).

това предай на верни човеци, които да са способни и други да научат” (II Тим. 2:2). Павел не само съветва младия Тимотей да учи другите, но да учи другите, за да учат и те останалите. Това е упълномощаващо лидерство, което дава като резултат увеличаването на успешните лидери.

В Посланието на ап. Павел към Ефесяните 4 гл. се намира единственият пасаж, в който Павел описва ролята на лидерството. Там той заявява, че църковните лидери – апостоли, пророци, евангелисти, пастири и учители – трябва да снабдяват църквата за служението ѝ (Еф. 4:11-12). Тук по безпогрешно ясен начин е изложен видът лидерство, от който Божията църква се нуждае. Това е лидерство, което се фокусира върху развиването на другите лидери или, както го определя Шварц, упълномощаващо лидерство.

Градейки върху тази библейска основа, ранните адвентни лидери като Елън Уайт непрекъснато са се опитвали да помогнат на младата църква да развие библейски стил на лидерство, което упълномощава хората и ги екипира. Многобройни са съветите от Елън Уайт. Ето само няколко примера:

„Когато се трудим там, където вече има някои вярващи, служителят трябва първо да се стреми не толкова да обърне във вярата невярващите, колкото да обучава църковните членове на добро сътрудничество. Нека той работи за тях поотделно, старайки се да ги предизвика самите те да искат по-задълбочена опитност и да работят за другите. Когато са подготвени да подкрепят служителите със своите молитви и труд, неговите усилия ще бъдат възнаградени от по-голям успех”⁶.

„Всяка църква трябва да бъде тренировъчно училище за християнски работници... Не трябва да има само обучение, но реална работа под ръководството на опитни ръководители. Нека учителите направляват начина на работа между хората и другите, като се присъединят към тях, ще се учат от техния пример. Един пример струва повече от много поучения”⁷.

„Служителите не трябва да вършат работа, която се полага на църквата, и по този начин да се товарят, а да не позволяват на другите да изпълнят задължението си. Те трябва да учат членовете как да работят в църквата и в обществото”⁸.

Съветите, написани по време на ранните години на адвентизма, имат дълбоко значение за църквата днес. Изглежда, че ранните адвентисти са разбирали важноста на това да не позволяват на лидера да върши сам всичката работа. Давали са съвет след съвет, за да поправят онези, които са искали да вършат всичко сами, вместо да подготвят хората за служение.

За съжаление църквата днес е загубила много от това усещане за упълномощаващо лидерство. Много църковни лидери се опитват да вършат сами цялото служене, докато членовете стоят отзад и критикуват, незаети и необучени за работата, която принадлежи на Божия народ. В самия център на адвентното разбиране за църква е концепцията, че църковно лидерство означава да обучаваш и подготвяш Божия народ за служене. Съответно всички Божии хора са служители за Исус на пълен работен ден. Пасторът и църковните лидери са техните обучители, упълномощаващи ги за тяхното служене. Това е ясната концепция на Елън Уайт за това, как да функционира църквата.

⁶ Ellen G. White, *Gospel Workers /Служители на евангелието/* (Washington, DC: Review and Herald Publishing Association, 1948), 196.

⁷ Ellen G. White, *The Ministry of Healing /Здравно служене/* (Mountain View, CA: Pacific Press Publishing Association, 1942), 149.

⁸ Ellen G. White, *Historical Sketches of the Foreign Missions of the Seventh-day Adventists /Исторически разкази за чуждестранните мисии на адвентистите от седмия ден/* (Basle: Imprimerie Poyglotte, 1886), 291.

Църква без упълномощаващо лидерство е болна църква. Тя няма да бъде продуктивна за царството, докато източникът на слабост не бъде премахнат. Ето защо за църквите е толкова важно да изследват себе си и да открият дали насърчават упълномощаващи лидери. И тук е мястото, на което проучването върху Естественото развитие на църквата може да помогне. То ще даде възможност на църквата да открие дали наистина практикува тази библейска и адвентна концепция за упълномощаващо лидерство. Ако църквата има слаб резултат по отношение на упълномощаващото лидерство, то тогава тя може да започне да работи върху тази характеристика. Когато качеството се повиши, това ще се отрази положително върху здравето и растежа на църквата.

Разглеждането на резултатите на адвентните църкви, участвали в проучването на Естественото развитие на църквата, ни помага да разберем, че трябва да се обърне внимание на тази характеристика в нашата деноминация. Докато някои църкви са показали много нисък резултат при тази характеристика (най-ниският резултат е 18 точки), други са показали много висок (най-високият е 75 точки). Отрицателният резултат е отклонение от средната норма, която е 50 точки. По този начин резултатът от 18 точки показва, че църквата събира 68 точки под нормата. По същия начин църква, която е събрала 78 точки, е с 28 над нормата.

Повечето църкви имат резултат между 35 и 65 точки в графата „упълномощаващо лидерство”. Това се счита за нормален диапазон. Резултат над 65 е изключителен, а резултати под 35 се считат под нормата. Никоя църква не трябва да бъде обезкуражена, ако има много нисък резултат в една сфера. Това единствено означава, че трябва да се отдели повече внимание на тази качествена характеристика. Когато църквите работят прилежно върху подобряване на качеството на която и да било характеристика, резултатът нараства драстично в следващото направено проучване.

Повечето адвентни църкви се представят в долния край на нормалния диапазон по отношение на упълномощаващото лидерство със среден резултат от 42 точки. Това е третата най-висока средна стойност от осемте качествени характеристики. Така, ако вашата църква показва резултат над 42 за тази характеристика, тя се справя по-добре от повечето адвентни църкви в това проучване.

Определено упълномощаващото лидерство не е нищо ново. Чрез своето забележително проучване Кристиан Шварц е дал съвременен името на тази библейска концепция за лидерите, които упълномощават другите. Това е характеристика, високо ценена от Елън Уайт и другите адвентни пионери. Това е сфера, в която адвентната църква трябва да се усъвършенства, за да бъде вярна на това, за което е призвана – да бъде църква с високо качество, отразяваща високото качество на своя Господар, Исус Христос. Използването на проучването за Естествено развитие на църквата може да даде възможност на съвременната църква да използва модерна, научна методология, за да открие къде има нужда от усъвършенстване.

Самото проучване няма да промени нищо. Ако църквата не прави нищо, а само научава за своите силни и слаби страни, то тогава проучването е безполезно. Проучването е инструмент за диагностика. Има нужда и от добра рецепта – такава, каквато е дадена в адвентната книга „Здраве за жътвата”⁹ – ако църквата трябва да се усъвършенства във всяка характеристика.

⁹ Robert Folkenberg, Jr., *Health for the Harvest: Four Inspiring Steps to Total Congregational Health. /Здраве за жътвата: Четири вдъхновяващи стъпки към пълноценно здраве на духовната общност/* (Berrien Springs, MI: North American Division Evangelism Institute, 2002). Намира се в ресурсния център на ИЕСАД, Университет „Андриус”, Берриен Спрингс, Мичиган 49104-1880 или на <http://www.nadei.org>.

Четвърта глава

СЛУЖЕНИЕ, ОСНОВАНО НА ДАРБИТЕ

Друга качествена библейска характеристика, която откриваме в Естественото развитие на църквата, е концепцията за служение, основано на дарбите. Ако ролята на лидерството е да даде възможност на членовете да изпълнят мисията за Христос, то членовете трябва да бъдат снабдени за своето служене въз основа на прилагането на духовните дарби.

От създаването си ние адвентистите сме наблягали на духовните дарби. Дори сме заложили използването на духовните дарби като едно от 27^{-те} (вече 28 б.р.) основни учения на църквата. Човек не може да бъде адвентист и да не вярва в концепцията за духовните дарби. Въпреки това, изненадващо е, че именно на тази характеристика трябва да се обърне сериозно внимание в църквата на адвентистите. Заради злоупотреба с повечето харизматични дарби от страна на различни християнски групи, някои адвентисти се стремят напълно да избягват темата за духовните дарби. Това е сериозна грешка.

Ние адвентистите вярваме в силата на Святия Дух. Мнозина от нас редовно се молят за изливането на Святия Дух със силата на късния дъжд. Но докато се молим за късния дъжд, изглежда, че малцина от нас осъзнават за какво се молят. Библейските автори използват израза „ранен и късен дъжд”, за да представят мощното изливане на Святия Дух. Ранният дъжд представлява голямото изливане на Духа на Петдесетница, което поставило началото на християнската вяра по мощен начин. Късният дъжд представлява последното изливане на Духа в края на времето, което довършва великото евангелско дело.

Човек не може да разбере късния дъжд, без да има разбиране за ранния. При ранния дъжд Святия Дух бил изявен на Петдесетница чрез мощното изливане на Духа под формата на духовни дарби, особено на забележителната дарба на езиците. Ако късният дъжд е нещо подобно на ранния, то тогава късният дъжд ще донесе изливането на Святия Дух под формата на духовни дарби. Да се молим за късния дъжд означава да се молим за това повече духовни дарби да се проявяват в живота на вярващите. Това е сърцевината на нашето адвентно разбиране на последните дни.

Адвентните църкви, които практикуват в пълнота адвентната вяра и се молят за късния дъжд, ще използват не само духовните дарби, които имат, но и ще се молят за още. Въпреки това, трябва да бъде направено нещо повече от един семинар върху духовните дарби, колкото и съдържателен да е той. Вярващите трябва не само да открият своите дарби, но и да се включат в служене съобразно тези дарби.

По такъв начин действат новозаветните християни. Духовните дарби са били жизнено важна част от ранната църква. Римляни 12 глава, I Коринтяни 12 глава и Ефесяни 4 глава са трите големи текста от писанията на Павел, които конкретно отбелязват доктрината за духовните дарби. Понякога адвентистите са критични към петдесетниците, тъй като те са склонни да надценяват духовния дар на езиците и да пренебрегват другите духовни дарби, записани в Писанието. Всъщност при адвентистите има същата тенденция, но с различна дарба: пророческата дарба. Понякога ние проповядваме доктрината за духовните дарби така, сякаш дарът на пророчеството е единственият дар. Но няма дарба, която да е по-важна от другите. Всички дарби трябва да функционират правилно, ако църквата действа в хармония с Божия план.

Елън Уайт силно насърчава адвентистите да развият този балансиран подход към доктрината за духовните дарби. Забележете колко важна счита тя тази доктрина за църквата:

„Най-голямата причина за духовната ни слабост като народ е липсата на истинска вяра в духовните дарби. Ако те всички получат този вид свидетелство в пълна вяра, те ще извадят от тях онези неща, които не се харесват на Бог и ще пребъдват навсякъде в съюз

и сила. Три четвърти от труда на служителя, който сега се изразходва, за да помогне на църквите, може да бъде спестен, за да създава църкви на нови места”¹⁰.

„Нека Божията ръка изработи глината за Собственото Му служене. Той знае точно от какъв вид съд има нужда. Той е дал делото си на всеки човек. Бог знае за какво е най-подходящ той. Мнозина работят противно на Божията воля и повреждат мрежата”¹¹.

„Бог е дал в църквата различни дарби. Те са ценни на подходящите си места и всички могат да играят роля в работата по подготвянето на народ за скорошното идване на Христос”¹².

„В нашите църкви има силно очакване за проповеди. Членовете зависят от изявления от амвона, вместо от Святия Дух. Непоискани и неизползвани, духовните дарби, които са им дадени, се обезсилват”¹³.

„Служителите често пренебрегват тези важни сфери на работата – здравна реформа, духовни дарби, системна благотворителност и огромните разклонения на мисионската дейност. С тяхната работа мнозина могат да приемат теорията за истина, но скоро се открива, че мнозина няма да получат Божието одобрение”¹⁴.

Дори от едно обикновено прочитане на горното твърдение става ясно, че служението, основано на дарбите, е много важно за качеството на адвентните църкви. Елън Уайт чувства, че това е пренебрегване на истината и в същото време е необходимо за подготвянето на народ за Христовото идване. Тъй като адвентистите сме силни поддръжници на скорошното идване на Исус и виждаме мисията си в подготовката на народ за това велико събитие, за нашето адвентно себеразбиране е много важно да бъдем възстановители на библейската концепция за духовните дарби.

Основаното на дарбите служене не е въпрос на избор за адвентистите от седмия ден, а жизненоважна необходимост. Въпреки това, независимо от многото семинари върху духовните дарби в нашите църкви, цялостният им принцип все още остава неприложен в повечето ни църкви. Елън Уайт забелязала, че адвентистите по нейно време не успявали да научат новообърнатите във вярата на доктрината за духовните дарби. Затова тя смъмрила църквата да приложи по-добре служенето, основано на духовните дарби.

Тази втора характеристика на Естественото развитие на църквата се счита за основна част от нашето адвентно наследство. От зараждането ни като народ ние знаем за важността на тази характеристика. Въпреки това, не успяваме да държим себе си отговорни за нейното приложение. Естественото развитие на църквата може да ни помогне да излекуваме това чрез предоставянето на средство, което да ни държи отговорни за прилагането на служене, основано на духовните дарби.

В изследваните адвентни църкви, ориентираното към дарбите служене е на второто най-ниско място в подреждането на резултатите. След като тази характеристика е в нашите 27 (28 б.р.) основни вярвания и със силния акцент, който Елън Уайт слага върху нея, човек би си помислил, че тя трябва да е някъде към върха. Изненадващо всички адвентни църкви,

¹⁰ Ellen G. White, “An Appeal to the Friends of Truth” /Апел към приятели на истината/. *Review and Herald*, 14 January 1868, par. 8.

¹¹ Ellen G. White, *Lift Him Up /Издигнете Го високо/*. (Washington, DC: Review and Herald Publishing Association, 1988), 65.

¹² Ellen G. White, *Gospel Workers /Служители на евангелието/*, 481.

¹³ Ellen G. White, *Selected Messages. /Избрани вестии/*. Vol. I. (Washington, DC: Review and Herald Publishing Association, 1958), 127.

¹⁴ Ellen G. White, *Evangelism /Евангелизъм/*. (Washington, DC: Review and Herald Publishing Association, 1946), 256.

изследвани от ИЕСАД, заедно са показали среден резултат едва 35 точки. При положение, че нормалният резултат е между 35 и 65 точки, а средната стойност е 50, то адвентистите стоят доста ниско в сравнение с други християнски групи.

Разбира се, не всички адвентни църкви имат нисък резултат по отношение на ориентираното към дарбите служене. Най-високият отбелязан резултат е 78 точки, а най-ниският такъв е 12. Дори двадесет и две църкви са го имали като своя най-висока качествена характеристика. И все пак повечето адвентни църкви са показали нисък резултат в тази област. Това означава, че това е един проблем, на който повечето ни църкви трябва да обърнат внимание.

Проблемът с тази качествена характеристика е не толкова откриването на дарбите на хората. Много адвентисти изглежда, че знаят кои са дарбите им. Проблемът изглежда е заложен в поставянето на хората в служене, което е в съответствие с тяхната дарба. Очевидно църквите не прилагат сериозно това, което знаят за духовните дарби, когато търсят да хора за определена църковна дейност. Изборните комисии често имат трудности, когато се опитват да изберат хора за съответното служене. Вероятно отделянето на внимание на тази качествена характеристика ще помогне на адвентните църкви да избегнат такива проблеми.

Когато църквите работят върху развиването на основаното на дарбите служене в своите конгрегации, те ще развият система, която да съдейства за подкрепа на хора в служенето им. Това ще бъде една цялостна система, която дава възможност на хората да влязат в църковната работа, да ги ориентира към нея, като им помага да разберат как тя е свързана с мисията на църквата, да ги поддържа и да ги подкрепя, докато служат и ако е необходимо им помага да преминат към нов тип дейност.

Повечето църкви не успяват да предоставят такава система за подпомагане. Това може би е една от причините, поради които основаното на дарбите служене не действа в адвентните църкви. Служенето на църковните членове не е просто да ги накараш да работят. То е да им помогнеш да намерят лично осъществяване в процеса на изпълнението на Христовата мисия. Докато не присъстват и двата елемента – осъществяване и изпълнение на мисията – хората ще се чувстват манипулирани и няма да се развие служене, основано на дарбите.

С един успешен подход към основано на дарбите служене хората ще израснат като ученици на Исус. Участието в служението е просто един от начините, които Бог е предвидил това да бъде осъществено.

Пета глава

ПЛАМЕННА ДУХОВНОСТ

Пламенна духовност! Можете ли да си представите качествена църква без това? Разбира се, че не. Пламенната духовност е много важна съставка за всяка здрава църква. Без нея която и да е църква би била автоматично болна. Въпреки това, много често в историята християнската църква не е успявала да бъде духовна институция. Проблемът се е промъкнал в ранното християнство в края на първи век, когато Йоан пише до църквата в Ефес, заявявайки, че е загубила първата си любов (Откр. 2:5).

Не само в ранното християнство загубата на духовност е била проблем, но Йоан също така показва, че това ще бъде проблем за църквата в края на времето – лаодикийската църква. Като адвентисти ние отнасяме Откровение 3:14-22 конкретно за нашата църква. Болестта на хладкостта, спомената тук, е точно противоположност на пламенната духовност. Една от

характеристиките на Божията църква в последните дни е липсата на пламенна духовност. Следователно пламенната духовност е главна нужда на църквата днес.

Забележете, че тази качествена характеристика е не просто духовност, а *пламенна* духовност. Лаодикийците имат духовност. Това, което им липсва, е пламенност. Хората с пламенна духовност се вълнуват от Исус. Те Го обичат пламенно. Християнството не е религия за един ден от седмицата, а такава, в която любовта на Исус доминира през целия живот.

Можете ли да си представите църква, пълна с пламенни християни, горящи за Господа, пълни с усърдие и ентузиазъм за каузата на Христос? Такава църква би имала естествена привличаща сила за нехристияните. Ако хората видят църква, която пламти за Господа, те ще направят път до вратата ѝ, искайки да влязат вътре.

Това е църквата, която Исус желае в последните дни на земната история. Да принадлежим към дадена църква не е просто част от културата ни, а жива реалност да бъдем в присъствието на Исус, Царя на Царете. Пламенните християни ще практикуват вярата си с бликаща радост и ентузиазъм, който ще бъде заразен.

Исус често говори за пламенната духовност. Тези думи контрастират с мухлясалия формализъм на еврейската религия на фарисеите, познат в Неговите дни. Чуйте Исус, когато говори за любовта ни към Бог в Марк 12:30: „И да възлюбиш Господа твоя Бог с цялото си сърце, с цялата си душа, с всичкия си ум и с всичката си сила”. Това, което Исус иска, не е просто любов към Господ, а *пламенна* любов към Бог. Когато хората прекарват време с Исус, сърцата им горят с тази пламенна любов. „И казаха помежду си: Не гореше ли в нас сърцето, когато ни говореше по пътя и когато ни тълкуваше писанията?” (Лука 24:32).

Не само Исус, но и Петър, и много други апостоли в ранната църква продължавали да проповядват нуждата от примери на тази заразителна взаимна любов: „Преди всичко имайте усърдна любов помежду си, защото любовта покрива множество грехове” (I Петр. 4:8). Това не е просто любов, а *пламенна* любов. Това е пламенна духовност. В резултат на тази пламенна любов за Исус и приятелите християни, в живота на християнските последователи ще има израз на жива радост. „Радвайте се всякога в Господа; пак ще кажа: Радвайте се” (Фил. 4:4). Пламенната любов създава щастливи, доволни, радостни християни. Това е същината на библейското християнство, както е разкрито в Новия завет.

Подобно на други в ранната християнска църква, ранните адвентисти подчертавали пламенното християнство за онези, чиято надежда била фокусирана в близостта на Второто Христово пришествие. Елън Уайт се опитвала да помогне на онези ранни адвентисти да разберат пламенната духовност. Нейните съвети са приложими все още към адвентната църква през 21 век:

„Кой владее сърцето ни? С кого се занимават мислите ни? За кого обичаме да разговаряме? За кого са най-топлите ни чувства и най-добрата ни енергия? Ако сме Христови, мислите ни са с Него и най-сладките ни възжелания са отправени към Него. Всичко, което имаме и сме, е посветено на Него. Копнеем да носим образа Му, да вдъхваме духа Му, да вършим волята Му и да Го радваме във всички неща”¹⁵.

„Молитвата няма да бъде труд за душата, която обича Бога; тя ще бъде удоволствие, източник на сила. Сърцата ни ще продължат да стоят в Бога и с ежедневния си живот ще казваме: Ето Божия агнец, Който носи греха на света”¹⁶.

¹⁵ Ellen G. White, *Steps to Christ* /Пътят към Христос/ (Mountain View, CA: Pacific Press Publishing Association, 1956), 58.

¹⁶ Ellen G. White, „Christ’s Followers the Light of the World” /Христовите последователи – светлината на света/. *Review and Herald*, 13 May 1884, par. 10.

„Да почитаме Христос, да станем подобни Нему, да работим за Него, е... най-голямата амбиция в живота и най-великата радост”¹⁷.

Очевидно пламенната духовност – която Кристиан Шварц ясно определя чрез проучването като важна съставка на здравите, растящи църкви през XXI век – е една от онези силни качествени характеристики, които намираме в Библията и в писанията на Елън Уайт. Никъде в Библията или в писанията на Елън Уайт не четем за мрачни християни без радост. Навсякъде, където се практикува истинско християнство, има безмерна радост. Човек не може да изпита истинско християнство без пламенна любов и радост. Пламенното християнство е в сърцевината на адвентната опитност.

В църквите, участващи в проучването на Естественото развитие на църквата, пламенната духовност се оказва почти на върха в адвентната опитност. Това е нашата втора най-висока характеристика, със среден резултат от 46 точки. Най-ниският, записан до момента резултат, е 11, а най-високият е с внушителните 86 точки. Слава на Бог за тези църкви с високи резултати, които наистина горят! Щастие е, че пламенната духовност е една от нашите силни страни като адвентисти.

Въпреки това, макар че показваме сравнително висок резултат като адвентисти, когато се сравним с другите християнски деноминации, ние дори не достигаме до средната стойност от 50. Това означава, че не трябва да сме доволни от себе си. Трябва да продължаваме да работим за усъвършенстването на нашите църкви в пламенна духовност. Сферите, които се измерват в проучването, са тези от личните и общи духовни дисциплини, както и извяването на заразителна вяра.

Времето, прекарано с Исус, е толкова важно за нас като адвентисти. Главната цел на съботата е да имаме един ден, който да прекараме с Исус, което трябва да накара личния и общ духовен живот да се извиси, когато се съчетае с бликащ от енергия ежедневен личен живот на посвещение. За съжаление, за много адвентисти съботата е станала тежест, вместо удоволствие. В резултат на това, мнозина „понасят” съботата, вместо да се наслаждава в радостните опитности, които тя предлага. Нашият начин на пазене на съботата може да бъде индикатор за нашата духовна радост и пламенна любов. Ако прекарването на време с Исус е тежест, то определено ни липсва пламенна духовност.

Време е да запалим отново пламъка на изгубеното желание – да прекарваме време, като се наслаждаваме на присъствието на нашия чудесен приятел, Исус. Време е отново да запалим пламъка на изгубената любов и още веднъж да се зарадваме на топлата връзка с нашия състрадателен Изкупител. Нека тази радост и пламенна любов станат още веднъж част от вашата църква. Увеличете любовта си и радостта в Исус!

¹⁷ Ellen G. White, *The Faith I Live By* /Вярата чрез която живея/. (Washington, DC: Review and Herald Publishing Association, 1973), 166.

Шеста глава

ЕФЕКТИВНИ СТРУКТУРИ

Ефективни структури? Коя структура не е ефективна? Кой би искал неефективна структура? Определено всеки здрав организъм ще има структури, които са ефективни. Всяка църква, която действа чрез структури, които вече не са ефективни, ще бъде болна. Когато използваме термина *ефективни структури*, ние основно говорим за църква, имаща структури, които подкрепят мисията ѝ.

Исус създава църквата способна да изпълнява великото поръчение от Матей 28:16-20 – създаването на ученици измежду всички народи. Църква, която изпълнява мисията на изкупващия Христос, е църква, която Му сътрудничи в изпълнение на великото поръчение. Въпреки това, някои църкви остават привързани към структури от миналото и стават по-загрижени за запазването на тези рамки, отколкото за изпълнението на Христовата мисия. На такива църкви им липсва характеристиката на здравите църкви: ефективни структури.

За ранните християни църквата била организирана по такъв начин, че да изпълни възложената ѝ мисия. Време, талант и съкровища били използвани за изпълнението на тази мисия. Не организационната структура на църквата била разработена първоначално, а нейната мисия. Организационната структура била създадена с цел да подпомага църковната мисия.

Същото нещо се случило в ранната адвентна църква. Щом мисията била осъзната, била създадена организацията на църквата, за да ѝ позволи да изпълни мисията си. Ранните адвентисти например не виждали никаква нужда да наемат духовенство. Който се чувствал призван да проповядва, го правел, но наличността от проповедници не била достатъчна. С нарастване на интереса към вестта, те започнали да осъзнават нуждата да назначат духовенство, което да изпълнява възложената му задача.

„През лятото на 1854 г. адвентистите от седмия ден първи започнали да използват големи палатки, в които провеждали събрания. В онези дни било рядкост да се види използването на палатки за такава цел; след това тълпи от хора идвали на тези палаткови събрания. Този увеличен интерес към вестта наложил нуждата от постоянни служители, които да могат да посветят цялото си време на евангелска работа. Те не биха могли да извършат това само с "голи" си ръце. Те се нуждаели от помощни средства.”¹⁸

Тази нужда създала организационна структура с цел изпълнение мисията на църквата. Ранният адвентизъм започнал с антиорганизационна позиция. Пионерите застанали твърдо срещу каквато и да е организация. Резултатът бил, че нищо не можело да бъде осъществено. Ефективната организация била абсолютно необходима за изпълнение мисията на църквата. Ето защо Джеймс и Елън Уайт задали тон чрез призив за ефективна, мотивирана от мисията организация.

„С нарастване на броя ни беше очевидно, че без някаква форма на организация ще има голямо объркване и работата не би могла да бъде изпълнявана успешно. Организацията е необходима за предоставяне подкрепа на служенето, за провеждане на работа на нови места, за защитаването както на църквите, така и на служенето от недостойни членове, за разпореждането с църковното имущество, за публикуване на истината чрез пресата и за много други цели”¹⁹.

¹⁸ John N. Loughborough, *The Church: Its Organization, Order and Discipline* /Църквата: Нейната организация, ред и дисциплина/. (Washington, DC: Review and Herald Publishing Association, 1907), 103.

¹⁹ Ellen G. White, *Testimonies to Ministers* /Свидетелства към служителите/, 26.

Забележете, че организацията била създадена с цел църквата да изпълни мисията си. Организацията винаги е подвластна на мисията. Организацията служи на мисията. Когато мисията стане подчинена на организацията, резултатът е система с нарушена функция. Елън Уайт описва такава ситуация:

„Сатана винаги работи, за да накара служенето на Бога да дегенерира до скучна форма и да стане безсилно да спасява души. Когато енергията, усърдието и ефективността на работниците бъдат умъртвени от усилията всичко да бъде толкова систематично, обременяващият труд, който трябва да бъде извършен от нашите служители, за да поддържат този сложен механизъм в движение, поглъща толкова много време, че духовната работа бива пренебрегната. И с толкова много неща, които трябва да се правят, тази работа изисква толкова много средства, че другите сфери на дейност ще повехнат и умрат заради нуждата от необходимо внимание”²⁰.

Нашите ранни адвентни пионери много бързо съзрели нуждата от организация. Редът и организацията са важни. Нищо не може да бъде направено без тях. Но с течение на времето е възможно мисията да отслабне, докато организацията продължава, съществувайки понякога само, за да прославя себе си. Следователно за църквите е важно периодично да разглеждат различните части от организацията в своята църква и да се запитат дали помагат на църквата да изпълни мисията си. Организационните политики и процедури трябва да бъдат прегледани под лупа, за да се реши дали приемат мисията за Христос.

Понякога църквите бъркат организационната структура с доктрините на църквата. Христовата вест не се променя, а само начинът на представяне на вестта. Формата на организационната структура, която я подкрепя, се нуждае постоянно да бъде адаптирана за изпълнението на мисията. Когато организационната структура на църквата стане пречка за изпълнението на мисията, време е структурата да се промени.

В адвентната история се вижда променящата се природа на организацията. Под Божието ръководство ранната адвентна църква създава план за организация, която да улесни изпълнението на нейната мисия. С течение на времето и растежа на движението се появила нуждата от организационни промени. Почти четиридесет години решенията се взимали от комитета на Генералната конференция. Това било добре за малката, предимно северноамериканска деноминация, но в началото на XX век адвентизмът се разпространил по цялото земното кълбо. Ако едно решение трябвало да се вземе в Австралия, братята пишели до Генералната конференция в Батъл Крик и писмото пътувало с кораб, а не по интернет. Отнемало от 6 до 9 месеца, за да получат отговор. Този процес бил пречка пред мисията на църквата.

В отговор на настояването на Елън Уайт църквата била реорганизирана през 1901 г., за да може процесът на решението да става на местно ниво и по този начин да се улесни по-доброто изпълнение на мисията. Това помогнало на вярващите да разберат, че никоя организационна структура не е постоянно съвършена; постоянните подобрения трябвало да продължат, ако църквата искала да бъде в унисон със своето време.

Както при всички деноминации, този принцип се прилага и при местните църкви. Местната църква може понякога да стане роб на увековечаване на миналото. „Ние тук не го правим по този начин”, се чува често в много църкви. Проучването на естественото развитие дава възможност на църквата да открие дали тя използва нефункционални структури или дали нейните организационни структури са все още функционални и подкрепят мисията на църквата.

Интересното е, че изследваните по този начин адвентни църкви поставят ефективните структури в средата на осемте качествени характеристики. Средният резултат от 36 точки ги поставя на шесто място. Най-високият записан резултат е 75, а най-ниският е 6 точки. Изненадващо, но никоя църква не е показала ефективните структури като своя най-висока

²⁰ Ellen G. White, *Testimonies to the Church*, Vol. 4 (Pacific Press Publishing Association, 1948), 602.

качествена характеристика, въпреки че тази, която има резултат 75, е близо до това. Изглежда, че тази характеристика не е нито силна, нито слаба в адвентните църкви; но със среден резултат само 36 точки, тя едва попада в нормалния диапазон от 35 до 65. Затова със сигурност се нуждае от усъвършенстване.

А вашата църква? Ефективни ли са нейните структури или нещата се правят просто защото винаги така са се правели? Традиционна ли е църквата ви или подобно на ранните адвентисти се прави структурна промяна, когато това е необходимо за по-добрата поддръжка на мисията? Здравите църкви са в хармония с адвентното наследство за постоянно съгласуване на структурите, които да изпълнят мисията на Исус.

Седма глава

ВДЪХНОВЯВАЩО БОГОСЛУЖЕНИЕ

Представете си небесно богослужение с всички Божии ангели, хвалещи Отец и Сина Му, Исус! Умовете ни не могат да измерят дълбочината на вдъхновението на това да бъдеш в присъствието на Бога и да Го хвалиш. Но все пак някой ден ще можем. Как ще изглежда? Точно както църквата в събота сутрин? Ако отговорът ви е: „О, не”, то тогава вашата църква може би има проблем с вдъхновяващото богослужение.

Очевидно е, че местната ни църква не може да се сравнява със славата на небесното богослужение, но въпреки това трябва да има някаква прилика с това, което става в небесните дворове. Какво прави небесното богослужение небесно? Бог е там, ангелите са там и Святият Дух е докоснал сърцата на хората. Ако това са компонентите на небесното богослужение, то тогава определено всичките три съставки трябва да присъстват в събота сутрин, когато Божият народ се събира, за да Му се поклони.

„Двадесетте и четири старци падат пред седящия на престола, и се кланят на Онзи, Който живее до вечни векове, и полагат короните си пред престола, казвайки: Достоен си, Господи наш и Боже наш, да приемеш, слава, почит и сила; защото Ти си създал всичко, и поради Твоята воля [всичко] е съществувало и е било създадено” (Откр. 4:10-11).

Няма съмнение, че Бог и Неговите ангели се срещат с нас всяка събота. Възможно ли е липсващата съставка да е това, че не сме дали възможност на Бог да докосне сърцата ни през седмицата и така имаме малко неща, за които да Го славим в събота? Вдъхновяващото богослужение се случва, когато Бог е задвижвал сърцата ни през седмицата. Когато това става, то изригва във вълнуващо поклонение в събота сутрин. Църковните богослужения, които изглеждат „сучни” могат да бъдат сигнал, че църковните членове не са прекарвали време с Исус през седмицата.

Отдъхнете си! Ние тук няма да се застъпваме за „сельбрейшън” богослужение, въпреки че богослужението ни трябва определено да бъде празнично, вместо сучно и отегчително. Проблемът тук не е видът на богослужението, което църквата прави – съвременно, традиционно и т.н. – а това, че богослужението се прави с мощ, защото Бог е бил с членовете през седмицата. Небето изисква най-доброто, което можем да предложим. Защо трябва местната църква да се задоволява с по-малко, когато се покланя на великия Бог на вселената?

Все пак богослужението е повече от просто една проведена служба в събота сутрин. Всичко, което християнинът прави, трябва да бъде богослужение. И ако това „всичко” не прославя Бог, никоя евтина имитация няма да свърши работа в събота сутрин.

„Истинското богослужение се състои от работа заедно с Христос. Молитвите, проповедите и разговорите са евтини плодове, които често вървят заедно; но плодовете, които са изобразени в добри дела, в грижа за нуждаещите се, сираците и вдовиците, са истинските плодове и естествено израстват върху добро дърво”²¹.

Когато този вид богослужение произтича от сърца, преливащи от любов към Бог, богослужението ще бъде вълнуващо всяка събота. Псалмистът е бил прав, когато казва: „Зарадвах се, когато ми рекоха: Да отидем в дома Господен” (Пс. 122:1). Лъчезарни богомолци, сърца, пламнали с любов към Бог, бликащи от възторжена радост, когато идват в присъствието на Царя на царете. Начинът, по който се изразяват, ще бъде различен в различните култури, но вдъхновението ще бъде същото.

„Пламенно, дейно благочестие трябва да характеризира поклонниците... Безжизненото отношение на поклонниците в Божия дом е една голяма причина, поради която служението не е по-продуктивно на добро. Мелодията на песента, която се излива от много сърца по ясен, отчетлив изказ, е едно от Божиите средства в работата по спасение на души”²².

Макар и да е вярно, че поклонението се различава в различните култури, определени елементи винаги остават постоянни, като например пеенето и молитвата. Ранните адвентисти можели да хвалят Бог с мощ. В съответствие с разбиранията на времето Джеймс Уайт започвал събранието, тактувайки мелодия на песен върху Библията си, докато минавал по пътеката между редовете. Адвентната църква възникнала по време на лагерни събирания в средата на XIX век и поклонението ѝ до голяма степен отразявало епохата, в която била родена. Очевидно ние не бихме искали да копираме нейния точен модел на поклонение днес, но можем да се учим от ранните адвентисти. Те са възприели музиката и начина на поклонение, който бил подходящ за културата по това време. Така трябва да направим и ние. Никога не трябва да правим компромис с библейските принципи, но трябва да намерим начини да изразим радостта си в Исус, които да въздействат на хората от XXI век.

Интересно е, че Елън Уайт е дала някои добри съвети към църквата по отношение на това, как трябва да се пее на адвентните богослужбени събрания още в самото начало:

„Друг проблем, на който трябва да се обърне внимание както на лагерните ни събирания, така и на други места, е този за пеенето... Създайте група от най-добрите певци, чиито гласове могат да водят църквата и после оставете всеки, който иска да се присъедини към тях... Те трябва да посветят известно време на обучение, за да могат да използват таланта си за Божия слава”²³.

„Нека на събранията бъдат избрани няколко човека, които да вземат участие в службата с песни. Нека на тези, които пеят, да им бъде акомпанирано с талантливо свирене на инструменти. Не трябва да сме против употребата на музикални инструменти в нашата работа. Тази част от служенето трябва да бъде ръководена внимателно; защото това е хваление на Бог с песни. Невинаги трябва да пеят малцина. Нека цялото събрание се присъединява възможно най-често”²⁴.

²¹ Ellen G. White, *Christian Service* /Християнско служене/. (Washington, DC: General Conference of Seventh-Day Adventists, 1947), 96.

²² Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, /Свидетелства към църквата/. Vol. 5, 493.

²³ Ellen G. White, *Voice in Speech and Song* /Гласът в говоренето и песента/. (Boise, ID: Pacific Press Publishing Association, 1988), 434.

²⁴ Ellen G. White, *Gospel Workers*, /Служители на евангелието/, 357-358.

Забележете принципите, които тя полага за нас. На първо място е участието. Трябва да участват много хора. Богослужението не е солова дейност или изпълнение, което повечето хора наблюдават; то е събитие, в което всеки се включва. Вторият принцип е свързан с качеството. Екипът, който се занимава с подготвянето на богослужението, казва тя, трябва да репетира предварително, за да може музиката наистина да бъде подготвена за слава на Бога. Трето, трябва да има повече песни с участието на цялата църква, отколкото само няколко музиканти да пеят.

Елън Уайт също така говори за използването на музикални инструменти в богослужението:

„Нека талантът за пеенето да бъде пуснат в действие. Използването на музикални инструменти изобщо не е осъдително. Те били използвани в религиозни служения в древни времена. Богомолците хвалели Бога с арфа и кимвал. Музиката трябва да има своето място на нашите богослужения. Това ще повиши интереса”²⁵.

„Радвам се да чуя музикалните инструменти, които имате тук. Бог иска от нас да ги имаме”²⁶.

Тя била положително настроена към използването на музикални инструменти за съпровод при пеенето в богослужението. Тя дори се позовала на библейското поклонение, което се състояло от „арфа и кимвал”. Макар че кимвалът може и да е спорен в някои църковни култури днес, Елън Уайт определено показва, че тези инструменти били подходящи в поклонението на Бога, тъй като библейската култура използвала такива инструменти.

Този бърз преглед на библейското поклонение и ранното адвентно богослужение ни помага да осъзнаем, че поклонението ни днес също трябва да бъде от най-високо качество и да отразява вътрешната радост, която сме открили в Христос. Естественото развитие на църквата предполага, че това е една от качествените характеристики на църквите. Библията и Елън Уайт определено се припокриват. И отново, не е важен видът на богослужението, а качественото и културното съответствие, което го прави вдъхновяващо както за Бога на всички култури, така и за онези, които Му се покланят „с дух и истина” (Йоан 4:23).

Вдъхновяващото богослужение е на пето място от осемте качествени характеристики със среден резултат от 37 точки измежду всички проучени от ИЕСАД адвентни църкви до днес. Най-високият записан резултат е 74, а най-ниският е 2 точки. Тъй като повечето църкви са показали резултат по-близък до ниската граница, средният ни резултат е само 37.

Очевидно е, че нашите църкви трябва да се размислят сериозно върху богослужението. Вероятно сме прекарвали твърде много време в спорове за начина на богослужението, вместо просто да се покланяме на Бог. Определено е време да спрем да спорим и да влезем в Неговото присъствие, викайки „Алилуя”. Музиката ни, молитвите ни и вестта от Божието Слово трябва да ни вдъхновяват за по-голяма възхвала на Бога.

Вероятно вдъхновяващото богослужение е качествена характеристика, която се нуждае от внимание във вашата църква. Когато църквата ви предприеме проучването на Естественото развитие на църквата, вие ще научите дали членовете ви мислят, че е „радостно да ходиш на църква” или дали ходят „защото това е религиозно задължение”. Ако е вярно второто, то вие ще трябва да преразгледате не само богослужението, но и духовния живот на хората, които посещават църквата ви всяка събота.

Вдъхновяващото богослужение трябва да има резултат доста над 50 точки за адвентните църкви, които са пълни с хора, в чиито сърца гори адвентна надежда. От всички, които изповядват християнството, адвентистите от седмия ден трябва да бъдат на върха на

²⁵ Ellen G. White, *Evangelism*, /Евангелизъм/, 500.

²⁶ Ellen G. White, *Evangelism*, /Евангелизъм/, 503.

вдъхновяващото богослужение, понеже те трепетно очакват скорошното завръщане на своя Господ и Цар при Второто пришествие на Исус. Нека надеждата за това славно събитие накара всяка адвентна църква да преразгледа богослужението си в светлината на радостта от второто идване.

Осма глава

ХОЛИСТИЧНИ МАЛКИ ГРУПИ

Изглежда, че малките групи са един от модерните начини за правене на църква. Освен това, когато човек разгледа Писанието и ранния адвентизъм, става ясно, че малките групи са били жизнено важна част от християнството от неговото зараждане. Исус е дал началото на християнската църква с малка група от 12 души. Той излял Духа Си над Своята малка група. В действителност Исус прекарвал повече време със Своята малка група, отколкото е прекарвал с множествата, и накрая тази малка група променила света. За разлика от това, църквата днес е склонна да прекарва повече време в опити да достигне множествата, но рядко повлиява света по значим начин. Вероятно неспособността ни да структурираме служението си в съответствие с това на Исус дава като резултат неспособността ни да достигнем света за Него. Може би е време още веднъж да направим малката група важна част от адвентния начин на живот.

Малките групи не само били важна част от църквата на Исус, но изглежда били основният начин, по който ранните християни създавали църква. Точно след Петдесетница църквата се събирала в различни домове. Един дом по онова време можел да побере най-много до 30 души, така че много църкви били малки домашни църкви.

„И тъй, тия, които приеха поучението Му, се покръстиха; и в същия ден се прибавиха около три хиляди души. И те постоянстваха в поучението на апостолите, в общението, в преломяването на хляба и в молитвите” (Деян. 2:41-42).

„И всеки ден прекарваха единодушно в храма, и разчупваха хляб по къщите си, и приемаха храна с радост и простосърдечие” (Деян. 2:46).

Това продължило по същия начин през първите 300 години на християнската ера. Средновековната църква е тази, която е превърнала институционалното богослужение в норма; ранната църква се фокусирала върху събиране в малки групи.

Ранната християнска църква била много ангажирана с обществото. Както показват горните текстове, дейностите били съсредоточени върху изучаване, молитва и приятелство. Всяка от тях е основна дейност за малки групи. Апостол Павел в Римляни 12 глава добавя още повече теологична дълбочина към концепцията за общността като основа за християнски събирания. Апостол Йоан дори казва, че това приятелство е причината за църковните събирания (I Йоан 1:1-3).

Холистичната малка група е тази, която се занимава с цялостния човек: умът и емоциите. Тя е сигурно място, където хората могат да бъдат себе си и да не се чувстват осъдени. Тя е място да израстваш в Христос в атмосфера на любов и приемане. Тя също така е място, където да се обучаваш за продуктивно служене, защото самата природа на малките групи или групи-клетки е да се множат. Точно както в човешкото тяло клетките се умножават постоянно, така в духовното тяло църквата нараства чрез умножаване на клетките. Също така холистичната малка група е място, където хората могат да бъдат държани отговорни за живота им в Христос.

Нищо от това не се случва, когато хората се срещат само в събота сутрин и всеки гледа гърба на другия. Комуникацията лице в лице е абсолютно необходима, за да има развитие на

вярата. Ето защо участието в малка група не е въпрос на избор за християните, а жизнено важна характеристика на църквите. В действителност, тази качествена характеристика се оказва основополагаща за ранното християнство и е очевидна в ранния адвентизъм.

Пионерите бързо са видели нуждата от групи, в които има връзка, за развитието на адвентната църква. Вероятно това се дължи методистко минало, където се поставял голям акцент върху събиранията на групата, за да могат членовете да бъдат държани отговорни за живота им в Христос. Това се е дължало и на вдъхновеното водителство на Елън Уайт, която подтиквала младата църква да развива така наречените „социални събирания”. (Пълното развитие на ранните адвентни социални събирания може да бъде открито в книгата ми: „Революционизираната църква на XXI век”²⁷). Ранните адвентисти използвали социалните събирания не като социални, а като време за общуване, свидетелство и споделяне на християнския живот.

Ранните адвентни социални събирания имали разнообразни части, но невинаги били ръководени по един и същи начин. Важните елементи – макар и не винаги да присъствали на всяко събиране – били свидетелство, молитва, отчетност и песен. Обикновено тези събирания не се свързвали с изучаване на Библията. Адвентисти усещали нуждата да имат среща, която била изцяло посветена на взаимоотношенията. Изглежда разбирали, че ако добавят и изучаване на Библията към социалното събиране, събитието би се превърнало предимно в друга опитност на познанието. Те видели отчетливата нужда от срещи, фокусирани върху взаимоотношенията.

Ранните адвентисти участвали в социално събиране събота сутрин на мястото на проповедта. Събирали се за съботно училище (опитност на познанието) и след това имали социално събиране (опитност на взаимоотношенията). Когато Елън Уайт посетила Европа, открила, че европейската църква започвала без социални събирания, така че тя прекарала времето си в това да показва на европейците адвентния начин за изграждане на църква. Тя не можела да си представи адвентната опитност без присъствието на социални събирания.

Елън Уайт не само се застъпвала за социалните събирания. За нейното разбиране малките групи също били жизнено важни за това, как адвентистите трябва да се покланят. Бог ѝ дал концепцията за малките групи на взаимовръзка, които тя безусловно одобрила:

„Създаването на малки групи като основа на християнското усилие ми бе представено от Един, Който не може да греши... Нека пазят връзката на този съюз ненарушена, приканвайки се заедно в любов и единство, насърчавайки се един друг да напредват, като всеки събира кураж и сила от помощта на другите”²⁸.

Ако Елън Уайт изброяваше качествените характеристики на растящите църкви, малките групи със сигурност щяха да са най-отгоре. Следователно не е изненадващо, че Кристиан Шварц в своето проучване изброява холистичните малки групи като една от осемте качествени характеристики. Тази основна адвентна качествена характеристика е добре измерена чрез проучването на Естественото развитие на църквата.

За съжаление, измереното в проучването показва, че холистичните малки групи са характеристика с най-нисък резултат в адвентната църква, със среден резултат само 33 точки. С такова силно одобрение за тази характеристика от адвентната история и от Елън Уайт, човек би си помислил, че тя би стояла най-високо. Но ние не сме верни на наследството си в тази област. И въпреки това има светъл лъч. Някои адвентни църкви са приели съветите на Елън Уайт и практикуват холистични малки групи. Именно такива църкви са показали много висок резултат, достигайки дори 84, един от най-високите записани резултати за която и да

²⁷ Russel Burrill, *The Revolutionized Church of 21st Century* /Революционизираната църква на 21 век. (Fallbrook, CA: Hart Research Center), 1997.

²⁸ Ellen G. White, *Testimonies for the Church* /Свидетелства за църквата/, Vol. 7, 21.

било характеристика в проучването на Естественото развитие на църквата. Но повечето църкви са показали резултат близък до дъното, като най-ниският е 14.

Очевидно това е една характеристика, която се нуждае от сериозно внимание в много адвентни църкви. Ако църквата ви има нисък резултат в тази област, е насърчаващо да отбележите, че усъвършенстването в малки групи може да подобри и резултата ви в много други сфери.

Холистичните малки групи са качествената характеристика, която е най-силно свързана със способността на църквата да израства. Шварц е открил, че умножаването на групите е много отчетливо свързано със способността на църквата да достига до нови хора за Христос. Тъй като ние адвентистите вярваме много силно в достигането до изгубените хора, трябва да правим всичко, което е по силите ни, за да бъдем верни на Писанието и на нашето ранно адвентно наследство, като бъдем сигурни, че холистичните малки групи са важна част от нашата църква.

Девета глава

ОРИЕНТИРАНО КЪМ НУЖДИТЕ ЕВАНГЕЛИЗИРАНЕ

Всяка църква, която е здрава, ще бъде евангелизираща църква. Да бъде не-евангелизираща би било пряко нарушение на заповедта на Исус в Матей 28:16-20 да отидем и да създаваме ученици. Ето защо здравата църква трябва да включва евангелизационния компонент, защото мисията е в сърцевината на това, за което е предназначена църквата на Исус.

За съжаление много църкви са загубили мисионската си функция – загубили, защото великото поръчение вече не е пътеводна светлина. Някои са дегенерирани в хубави социални клубове, които се събират веднъж седмично, за да забавляват членовете. Няма нищо лошо в социалните клубове, но това не е целта на християнската църква. Църквата на Христос е възникнала, за да изпълни Неговата мисия, която е създаването на ученици.

Някои църкви дори са убедили себе си, че трябва да поставят акцента върху неща, различни от евангелизиране, понеже изглежда, че никой вече не откликва на евангелието. Да заявиш, че хората са недостижими, означава да отречеш силата на Святия Дух да даде възможност на църквата да изпълни Христовата мисия. Ако Исус го е наредил, то тогава да печелиш хора е възможно и цялата небесна сила ще бъде на разположение, за да даде възможност на църквата да изпълни заръката на Христос.

Възможно ли е проблемът да не е в хората, които не откликват, а в липсата на воля и решимост в Христовата църква да използва силата на небето и да създаде подходящи методи, които ще достигнат изгубените? Качествената характеристика, която тук разглеждаме, не е просто евангелизирането. Тя е *основаното на нуждите евангелизиране*. Това означава, че ние трябва да евангелизираме хората по техните правила вместо по нашите. Трябва да отидем там, където са те, а не да очакваме те да дойдат при нас, за да бъдат евангелизирани. Това е същината на онова, което Исус е имал предвид, когато казал на учениците Си: „Идете” (Мат. 28:19). Той не ни е казал да чакаме хората да дойдат – казал е ние да отидем при тях.

Това е моделът, който Исус демонстрира, когато идва на земята. Той не сядна на трона от слонова кост на вселената и не кани хората да дойдат при Него. Напротив, Той слиза на земята и става един от нас, за да стигне до нас. Исус се потапя в културата на първи век. Той става едно с хората. По този начин ги достига.

Исус не се отъждествява само с хората от църквата; Той най-вече се отъждествява с грешниците – изгубените хора. В действителност Той е бил постоянно критикуван от

църковните лидери по Негово време, защото е прекарвал твърде много време с изгубените хора. „А фарисеите и книжниците роптаеха, казвайки: Тоя приема грешниците и яде с тях” (Лука 15:2). Забележете как са критикували Исус за това, че се отъждествява толкова тясно с изгубените.

Не само Исус показва въплътения модел на служение, но апостол Павел също го е практикувал чрез своето служене. Новозаветната църква не е била създадена по модела на изключителност, а по модела за идентифициране с изгубените. Разгледайте класическото изказване на Павел върху методологията му на евангелизиране: „На слабите станах слаб, за да придобия слабите. На всички станах всичко, та по всякакъв начин да спася неколцина” (I Кор. 9:22).

Новозаветната църква, създадена от Исус и продължена от Павел, се фокусира върху ориентираното към нуждите евангелизиране заради категоричното си покорство на Исус. Елън Уайт защитава този подход в новосъздадената адвентна църква от XIX век. Нейните твърдения звучат със същата яснота, демонстрирана от Исус и Павел.

„Той достигаше до сърцата на хората, като отиваше всред тях като човек, който желаше доброто им... Той се срещаше с тях в работата им и показваше интерес към светските им дела”²⁹.

„Ние не трябва да се отказваме от социално общуване. Не трябва да се изолираме от другите. За да достигнем до всички класи, трябва да се срещнем с тях там, където са те”³⁰.

„Нека видят, че нашата религия не ни прави коравосърдечни и придиричиви”³¹.

„Само Христовият метод ще даде истински успех на достигането до хората. Спасителят се смесваше с хората като човек, който желае доброто им. Той им показва Своята симпатия, служеше на нуждите им и спечели доверието им. И след това им заповяда: Следвайте ме”³².

Отново и отново Елън Уайт поставя ударението върху това, че адвентният подход към евангелизирането трябва да бъде съобразен с нуждата. Тя не само го описва като модела на Исус, но в горното твърдение дори заявява, че това е *единственият* метод, който ще даде истински успех. Всяка методология, различна от ориентираното към нуждите евангелизиране на Исус, няма да даде истински резултати. Ето защо за църквите е толкова важно да се покоряват на Исусовата заповед и съвета на Елън Уайт, като се фокусират над работата си по евангелизирането според нуждите на изгубените, вместо според нуждите на спасените.

Вместо да използваме евангелизационни методи, които са удобни, но може и да не са успешни, качествените църкви, които са в хармония с Исусовия подход, ще оставят традиционните методи, които не действат. Тези църкви ще открият нуждите на изгубените и след това ще моделират подхода си, за да достигнат до хората там, където са те. От изгубените не се очаква да откликнат на църквата – църквата трябва да откликне на нуждите на изгубените. Това е Христовият подход и единственият валиден подход към евангелизирането.

В добавка към програмата за служене, ориентирано към нуждите, качествените църкви ще имат силно желание да достигнат до изгубените хора. Те няма да бъдат отклонени от

²⁹ Ellen G. White, *The Desire of Ages /Животът на Исус/*. (Mountain View, CA: Pacific Press Publishing Association, 1964), 151.

³⁰ Ellen G. White, *The Desire of Ages /Животът на Исус/*, 152.

³¹ Ibid.

³² Ellen G. White, *Ministry of Healing, /Здравно служене/* 143.

целите си заради няколко спънки. Те ще бъдат ревностни да направят всичко възможно да достигнат до изгубените хора. Този приоритет за изгубените ще се изразява в действията на качествените църкви. Евангелизирането винаги ще бъде върховен приоритет в дневния ред на църковните събрания. Приоритетът за загубените ще се вижда в това, как харчат парите си, както и как използват хората в служенето. С други думи, те не само на думи служат за достигането на изгубените. Желанието им да се свържат с другите се изразява и в това, как прекарват времето и харчат парите си.

Проучването на Естественото развитие на църквата измерва този подход към евангелизирането, който е ориентиран към нуждите, и пламъка на църквата за достигане до изгубените. Удивително е, че изследваните до момента адвентни църкви са поставили ориентираното към нуждите евангелизиране най-високо от осемте качествени характеристики. Средният резултат е 48 точки, най-високият регистриран резултат е 86, а най-ниският е 12. Макар че това е най-високият среден резултат, който имаме във всяка от характеристиките, ще забележите, че той все още стои под средната линия от 50 точки, което означава, че дори и тази сфера се нуждае от работа.

Ние можем да се гордеем, че работим и сме напред в тази характеристика. Въпреки това, единствената причина, поради която имаме толкова добър резултат, е, че повечето деноминации имат нисък такъв за тази характеристика. Все още има нужда от голямо усъвършенстване в нашето евангелизационно служене. Оказва се, че повечето църкви имат плам към изгубените, но им липсва ориентиран към нуждите подход. Все пак можем да се радваме, че няколко адвентни църкви имат много високи резултати по отношение на тази характеристика и само малък брой дават най-нисък резултат за нея.

Ако адвентистите наистина вярват, че Бог ги е призвал да споделят Неговата вест в края на земната история, то тогава от изключително значение е тази качествена характеристика да бъде по-силна в църквите, където надеждата за Второто пришествие гори в сърцата им.

Десета глава

ЛЮБЯЩИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ

Както в Новия, така и в Стария завет, идеалното Божие семейство е обрисувано като семеен кръг, където хората наистина се обичат и се грижат един за друг. Един от резултатите от познаването на Исус е този, че хората поддържат взаимозависими отношения с други вярващи. Общността е в основата на това, което трябва да бъде Христовата църква. След като тя е толкова важна за съществуването на църквата, не трябва да ни изненадва, че Кристиан Шварц я е определил като едно от осемте качествени характеристики на църквите.

За съжаление обаче църквата на Исус невинаги е отразявала Неговата любов към вярващите братя. Въпреки че любящият и мил дух е в основата и сърцевината на това, което означава да си християнин. Човек, който не обича, дори не познава Бог. Най-близкият апостол на Исус е бил апостол Йоан, онзи, когото Исус обичал. Онзи, който лежал върху гърдите на Исус, изглежда е открил сърцевината на Исусовия характер повече от всеки друг апостол. Йоан е този, който както в евангелието си, така и в посланията си, ни помага да разберем по-добре любовта като същина на Божия характер: „Възлюбени, да се обичаме един друг, защото любовта е от Бога... Който не обича, не е познал Бога; защото Бог е любов” (I Йоан 4:7-8).

Ако любовта е в самата същност на това, което означава да бъдеш християнин, то тогава качествените църкви ще демонстрират тази любов по начина, по който членовете се

отнасят един към друг и към останалите извън Божието семейство. Атмосферата на любов и доверие е много важна във всяка църква, която иска да отразява Христовия характер към света. Новият завет ясно очертава приоритета на любящите взаимоотношения в следните откъси:

„По това ще познаят всички, че сте Мои ученици, ако имате любов помежду си” (Йоан 13:35).

„В братолюбието /си/ обичайте се един друг, като сродници; изпреваряйте да си отдавате един на друг почит” (Рим. 12:10).

„Защото поръчката, която чухте от начало, е това: да се обичаме един друг” (1 Йоан 3:11).

Тази вест на любов и приемане звучи в Новия завет като една от определящите характеристики на онези, които са избрали да следват Исус. Въпреки това, църквите твърде често се опитват да оправдаят липсата си на любов под претекста, че „ние имаме истината”. Исус обаче заявява, че ако имаме истината, ние ще обичаме. Понякога църквите се опитват да прикрият липсата си на любов, като казват на новообърнатите във вярата, че трябва да гледат към Исус, а не към хората. Хората ще ви разочароват, казват те, но Исус няма. Може и да е трудно да оспорим това, но то е абсолютно противоположно на онова, което Исус е казал.

Исус заяви, че любовта е отличителната характеристика на Неговия народ. Той каза, че ние винаги можем да познаем Неговите хора по това, доколко се обичат взаимно. Исус ни каза да гледаме хората Му (Йоан 13:35). Ако Исус е прав, то тогава църквите трябва да спрат да се крият зад истината и да стане известно, че те са истински ученици на Исус, практикуващи същината на християнството, която е любов.

Исус, нашият Спасител, подчертава нуждата християните да практикуват тази *agape* любов и Елън Уайт насърчава църквата да практикува тази отличителна християнска добродетел, за да бъде истински представител на Господаря.

„Златната верига на любовта, свързваща в единство сърцата на вярващите във връзки на приятелство и любов, както и в единство с Христос и Отец, прави връзката свършена и носи на света свидетелство за силата на християнството, което не може да бъде оспорено... Сатана разбира силата на такова свидетелство като свидетелство към света, за това какво може да направи благодатта за промяната на характера... Той ще измисли всякакво възможно средство, за да разчупи тази златна верига, която свързва сърцата на онези, които вярват в истината и ги споява в тясна връзка с Отец и със Сина”³³.

„Най-силният аргумент в полза на евангелието е един любящ и мил християнин”³⁴.

„Ако смирим себе си пред Бога и бъдем мили, учтиви, състрадателни и жалостиви, ще има сто обърнати към истината там, където сега има само един”³⁵.

Дори евангелизирането ни е повлияно от това колко обичаме. Елън Уайт заявява, че любящите взаимоотношения са най-силният аргумент в полза на християнството, което е същината на това, което Исус казва в Йоан 13:35. Дори още по-силно е твърдението й, че ако

³³ Ellen G. White, *God's Amazing Grace /Божията удивителна благодат/* (Washington, DC: Review and Herald Publishing Association, 1973), 237.

³⁴ Ellen G. White, *Counsels on Sabbath School Work /Съвети за Съботното училище/* (Washington, DC: Review and Herald Publishing Association, 1938), 100.

³⁵ Ellen G. White, *Testimonies for the Church, /Свидетелства към църквата/, Vol. 9, 189.*

ние наистина отразяваме тази чудна любов на Исус, ще има 100 обърнати във вярата там, където сега има само един. Възможно ли е липсата на успех в нашето евангелизиране да се дължи на неспособността ни напълно да отразим любовта на Исус към онези около нас, както и към тези, които не са християни?

С такава силна библейска подкрепа и многобройни коментари от Елън Уайт, които наблягат върху нуждата от любящи взаимоотношения, човек би си помислил, че те стоят най-отгоре в списъка на адвентните църкви. За съжаление обаче повече сме проповядвали с думи, отколкото с действия, и нашата липса на любов е донесла посрамяване за Христовото тяло. Това определено е област, на която трябва да се обърне сериозно внимание от страна на всяка църковна общност, която се стреми да стане качествена църква.

Със среден резултат от 41 точки, любящите взаимоотношения са сред топ четири на нашите характеристики в изследваните адвентни църкви. Макар това и да не е над средното ниво от 50 точки, ние можем да бъдем благодарни, че в повечето адвентни църкви резултатът е по-скоро висок. Най-високият, записан до момента резултат, е 88, а най-ниският е 4. Някои адвентни църкви са показали много висок резултат по отношение на любящите взаимоотношения, докато други очевидно имат отчаяна нужда от помощ.

Любящите взаимоотношения се проявяват не само чрез атмосферата на любов и доверие, но и чрез количеството изразена радост в църквите. Църквите с най-високи резултати по отношение на любящите взаимоотношения ще са и църкви, които преживяват и изразяват огромна радост. Това не е лекомислена, а здрава радост, която идва от познаването на Исус. Християните са щастливи хора, без значение какво им диктува техният житейски статус. Познаването на Исус носи на човечеството най-голямата възможна радост и щастие.

Единадесета глава

КЪДЕ Е ВАШАТА ЦЪРКВА?

Осем качествени характеристики! Какво щеше да бъде, ако всички те имаха по-висок от средния резултат във вашата църква? Щеше ли тогава вашата църква да отговаря на Божия идеал? Определено всяка църква на надеждата за Второто пришествие трябва непрекъснато да изследва своята позиция и да се старее да усъвършенства всяка една от тези качествени характеристики.

Открихме, че всяка от тези осем качествени характеристики, изброени в модела на Шварц за Естествено развитие на църквата, са много силно подкрепени както от Библията, така и от писанията на Елън Уайт. Те са принципи, които винаги са били проповядвани като част от адвентната история. Няма нищо ново в разбирането на всяка от тези качествени характеристики. Те просто са ни представени отново, подкрепени от солидно, съвременно проучване, което потвърждава онова, което Библията, както и Елън Уайт, толкова често са представяли като качествени характеристики на Божията църква.

Интересното при Естественото развитие на църквата е създаването на средство за научно измерване на въпроса колко добре се справят нашите църкви във всяка една от характеристиките. В миналото църквите са можели само да предполагат какви са слабостите им, но проучването на Естественото развитие на църквата позволява на църквите да бъдат сигурни, че то се занимава с истинските проблеми на църквата. С една добра диагноза църквата след това може да пристъпи към добра терапия, която ще я доведе до едно здраво съществуване.

Въпреки това, само откриването на слабите страни на църквата или високите и ниски резултати в проучването няма да свършат нещо добро. След като веднъж диагнозата е поставена, църквата трябва да продължи да създава план за подобряване на слабите ѝ страни.

Просто да проведем проучването, без процеса на терапия, би било ужасна загуба на време и пари. Но следването на план за подобряване на църковното здраве и действеното според този план ще доведат до огромно благословение за църквата и за всички онези, които са под нейно влияние.

ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА СЕВЕРНОАМЕРИКАНСКАТА ДИВИЗИЯ

Адвентната версия на проучването на Естественото развитие на църквата може да бъде получена от института по евангелизация на Северноамериканската дивизия, намиращ се в сградата на семинарията в комплекса на университета „Андрюс“ в Бериен Спрингс, Мичиган. Телефонният номер е 269-471-8303. Защо да не дадете на църквата си добро здраве, като приложите осемте естествени характеристики на доброто църковно здраве сега?

Ресурсите за Естественото развитие на църквата са налични сега от института по евангелизация на Северноамериканската дивизия:

Естествено развитие на църквата от Кристиан А. Шварц: Представя резултатите от международното проучване от над 1000 църкви в 32 страни, което показва как осемте основни качества влияят на растежа на една местна църква.

Ръководство за прилагане на Естественото развитие на църквата от Кристиан А. Шварц и Кристофър Шалк. Ръководи църквата в процеса на развиване на стратегия, насочена към минимум фактора, който да бъде открит по време на провеждането на проучването на ЕЦР.

Проучване на Естественото развитие на църквата (ревизирано от института по евангелизация на Северноамериканската дивизия с разрешението на института по Естествено развитие на църквата). Включва един въпросник за пастора и тридесет – за активно участващите миряни в църквата ви. Попълнените въпросници се връщат на ИЕСАД за обработка. Църквата получава пакет, включително доклад, който идентифицира нейния минимум фактор и материали за инструкция.

АБВ на Естественото развитие на църквата от Кристиан А. Шварц. Тази малка книжка предава ключовите концепции на Естественото развитие на църквата в информативен и лесен за четене стил.

Освобождаване на потенциала на вашата църква: набор от ресурси за ЕРЦ от Робърт Е. Логън и Томас Т. Клег с Жанет Бълер. Този набор съдържа 10 аудио касети и книга от 266 страници с практически предложения как да внедрите принципите на Естественото развитие на църквата във вашата църква.

Създаване на здрави адвентни църкви чрез Естествено развитие на църквата от Ръсел Бърил (написана за адвентни църкви). Тази малка книжка показва корелацията между принципите на Естественото развитие на църквата, Библията и Духа на пророчеството.

Здраве за жътвата от Робърт Фолкенберг Джуниър (написана за адвентни църкви). Тази книга води църквата в процеса на създаване на стратегия, насочена към минимум фактора, който да бъде идентифициран при провеждането на проучването върху ЕРЦ.